

Dünyanın ən qədim xalqlarından olan Azərbaycan xalqı, özünün tarixi, maddi-mədəniyyət abidələri, zəngin ədəbiyyatı, incəsənəti və musiqi mədəniyyəti ilə dünya məqyasında tanınır və ona maraq artır. Ölkəmizin müxtəlif sənət növlərinin hər biri ayrı-ayrılıqla uzun və mürəkkəb inkişaf yolu keçməsinə baxmaya-raq, birlidə vəhdət təşkil edərək Azərbaycan incəsənəti və mədəniyyəti haqqında tam təsəvvür yaratmağa geniş imkan verir. Illər əzunu yaradılan sənət nümunələri bu gün dünyanın müxtəlif ölkələrində nümyiş etdirilir. Dünyanın ən zəngin muzeylərində Azərbaycan xalq sənətkarlığının bir çox gözəl nümunələri ilə rastlaşmaq olur. Belə ki, Londonun, Parisin, Vashingtonun, Vyananın, Romanın, Berlinin, İstanbulun və başqa ölkələrin zəngin muzeylərində mədəniyyət nümunələri qorunub saxlanılır. Klassiklərimizin və müasirlərimizin yaratdığı nümunələr dünya mədəniyyəti xəzinəsində özünməxsus şərəfli yer tutur. Bu gün Azərbaycan mədəniyyəti qədim kökləri üzərində inkişaf edir və dünyaya integrasiya olunur. Xalqımızın tarixi qədər qədim və zəngin olan Azərbaycan mədəniyyəti xalqın yüksək mədəni irsə malik olmasını sübut edir. Bütün bu nümunələrin tanınmasında və təbliğində Azərbaycan Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin rolü və imzası var. "Mənim həyatı- min məqsədi Azərbaycandır, Azərbaycan xalqıdır, Azərbaycan Respublikasıdır, Azərbaycan vətəndaşdır. Əger buna nail ola bilsem ən xoşbəxt adam kimi həyatımı başa çatdıracağam" - deyən Heydər Əliyev Azərbaycanın işıqlı gələcəyinin təminatçısı oldu. Heydər Əliyev Azərbaycanın demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət quruculuğunu, ilk Konstitusiyasının, Avropa Şurasının tamhüquqlu üzv qəbul olunmasının təşkilatçısı oldu. Azərbaycanın nadir abidələrinin bu gün YUNESKO tərəfindən bəşəriyyətin mədəni irs siyahısına daxil edilməsi, ümumiyyətə, müxtəlif zamanlarda el sənətkarlarının düzəltdiyi əl işlərinin və toxuduğu xalçaların dünyanın məşhur muzeylərində mühafizə olunması milli-mənəvi dəyərlərimizə verilən qiymətdir. Həqiqətən de belə bir sənətin yaradıcısı olan Azərbaycan mədəniyyəti dünyaya vəsiqə alıb.

AZƏRBAYCAN MƏDƏNİYYƏTİNİN YÜKSƏLİŞ DÖVRÜ

Məlumdur ki, mədəniyyət hər bir xalqın mənəvi dünyasının, milli mövcudluğunun əsas atributlarından biridir. Qədim zəngin maddi və mənəvi mədəniyyətə malik xalqımız məhz Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin mədəniyyət siyaseti nəticəsində öz varlığı, mənəvi irsi, keçmişlə ilə fəxr edir. Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan mədəniyyətinin və mənəviyyatının himayədarı kimi tarixə iz saldı. Görülen işlərin mənətiqi oaraq belə nəticəyə gəlmək mümkündür ki, Azərbaycan mədəniyyətinin Heydər Əliyev qədər əsl himayədarı, böyük qayğıkeşi olmayıb. Heydər Əliyevin xidmətləri nəticəsində Azərbaycan mədəniyyəti, sözün həqiqi mənasında, yüksəlş dövrü keçib. Bu yüksəlş dövründə mədəniyyət və incəsənətimizin aparıcı simalarına göstərilən qayğı da diqqəti çəkən məqamlardandır. Azərbaycan incəsənətinin inkişafına nail olmaq üçün Heydər Əliyev görkəmli bəstekarların, rəssamların, kino və teatr xadimlərinin yubileylerinin dövlət səviyyəsində keçirilməsinə xüsusi önəm yetirirdi. Heydər Əliyevin mədəniyyətimizə qarşı həssas münasibətinin nəticəsidir ki, O, məsələnin klassika üzərində inkişafına ənəm verirdi. Bu gün Azərbaycanın müxtəlif məkanlarında tanınmış sənət xadimlərinin şairlərin, yazıçıların, musiqiçilərin, rəssamların, memarların ev-muzeylərinin fealiyyət göstərməsi də məhz Onun mədəniyyət siyasetinin mənətiqidir.

APARICI İNCƏSƏNƏT XADİMLƏRİNƏ

Mədəniyyət və incəsənət xadimlərinə dövlət qayğısı

DAVAMLI DÖVLƏT QAYĞISI

Bu gün Azərbaycan mədəniyyəti ənənələri üzərində inkişaf mərhələsinin keçərək yaşayır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin mədəniyyət sahəsinə dair imzaladığı Ferman və Sərəncamlar milli mədəniyyətimizin dünyada tanıdılması, ölkəmizin dünyanın mədəniyyət məkanına uğurla integrasiya olunması, milli mədəni irsimiz, dəyər və sərvətlərimizin qorunub saxlanılması, inkişaf etdirilməsi istiqamətində müəyyən nəticələrə nail olunur. Dövlət başçısının mədəniyyət siyaseti nəticəsində əldə olunan uğurların məqyası geniş və ehtəlidir. Mədəniyyət cəmiyyətin müasir inkişaf səviyyəsi, insanın yaratdığı, nəsildən-nəslə ötürüdüyü maddi və mənəvi dəyərlərin məcmusu olduğundan, bu sahədə görülən işlərin mahiyyəti də bəllidir. Müstəqil Azərbaycanın mədəniyyət siyasetində islami dəyərlərə yeni prizmadan baxış kimi meyillər ictimai düşüncənin formallaşmasında əhəmiyyətli rol oynayır.

Bu sahənin inkişafında xidmətləri olan sənət xadimlərinə ayrılan diqqətdə qeyd olunmalıdır. "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqəüdünən təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 11 iyun tarixli 715 nömrəli Fermanına uyğun olaraq, bu günlərdə Azərbaycan Respublikasında mədəniyyətin və elmin inkişafında xidmətləri olan bir neçə sənət xadimine Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqəüdü, eləcə də "İncəsənət xadimləri üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 28 may tarixli 707 nömrəli Fermanına uyğun olaraq səhnə fealiyyəti ilə bağlı aparıcı incəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin inkişafına nail olmaq təsdiq edilmişdir. Uzun illər sənətdə olan və həyatlarını mədəniyyət və incəsənətin inkişafına həsr edən insanlara bu şəkildə yanaşma dövlətin sənətkarları olan diqqət və qayğısının daha bir göstəricisidir.

XALQIMIZIN MİLLİ-MƏNƏVI DƏYƏRLƏRİ ONUN VİZİT KARTI

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin apardığı məqsədyönlü siyaset və mədəniyyət

yətə göstərdiyi qayğı xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinin qorunması və beynəlxalq səviyyədə təbliğinə istiqamətlənib. Belə ki, mədəniyyətin ele bir sahəsi yoxdur ki, onun inkişafı ilə bağlı Dövlət Programı qəbul ediləcək. Teatr, kino, musiqi, milli-mənəvi dəyərlərimizin digər sahələrini əhatə edən uzunmüddətli proqramlar bu sahələrin yenidən qurulmasına imkan yaradır, ayrılan dövlət vəsaitləri hesabına mədəniyyətin maddi-texniki bazası möhkəmləndirilir. Təkçə paytaxtda deyil, regionlarda da mədəniyyət müəssisələrinin təmirinə diqqət artırılır. Paytaxtımızda, region mərkələrində teatrlarımızın binası təmir olunub, müasir üslubda yenidənqurma işləri aparılıb. Gənc Tamaşaçılar Teatrı, Rus Dram Teatrı, Milli Akademik Dram Teatrı əsaslı təmirdən sonra yenidən öz qapılarını tamaşaçıların üzünə açıb. Kino yaradıcılığı sahəsində yeni proqram reallaşdırılıb. Filmlərimizin qorunub saxlanıldığı Dövlət Film Fondu üçün yeni binanın tikilməsi və onun müasir avadanlıqlarla təmin olunması mənəvi sərvətimiz olan filmlərimizin qorunması, bərpası və gələcək nəsillərə ötürülməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Bu gün ölkəmizin ən iri kinoteatrından olan Bakıdakı Nizami adına kinoteatr Avropa standartları səviyyəsindədir.

SƏNƏT ABİDƏLƏRİ ORİJİNAL MEMARLIQ ÜSLUBUNDA

Musiqi sahəsində nailiyyətlər daha çox və ürəkaçdır. Xüsusiilə, Azərbaycan müğəminin dünyada təbliği, ölkəmizdə müğəmin inkişafına göstərilən qayğı bunu deməyə əsas verir. Bu günlərdə, mayın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ağdam Müqəm Mərkezinin açılışında iştirak etdirilər. Mərkəz Qarabağ bölgəsində qədim müğəm sənəti incisinin işğaldan əvvəlki şöhrətinin bərpası, tədrisi və təbliğində, gənc nəsilde müğəma sevginin aşılmasına mühüm rol oynayacaq.

Qeyd edək ki, müğəmin təbliği və inkişafı istiqamətində dövlətimiz tərəfində görülen işlərə Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu da mühüm töhfələr verir. Fondu təşkilatlılığı və dəstəyi ilə bu istiqamətdə respublika və beynəlxalq əhəmiyyətli ənənəvi layihələr həyata keçirilir. Bu layihələrin nəticəsidir ki, Azərbaycan müğəmi UNESCO-nun "Bəşəriyyətin şifahi və qeyri-maddi mədəni ərsinə şah əsərləri" siyahısına salınıb.

Muzeylərimiz, kitabxanalarımız yenidən qurulur. M.F.Axundov adına Milli Kitabxana-nın fəaliyyətində informasiya texnologiyalarının tətbiqi, elektron kataloqların yaradılması, mərkəzləşmiş kitabxana sistemlərinin müasir tələblərə uyğunlaşdırılması, onların latin qrafiklə əlifba ilə çap olunmuş əsərlərle komplektləşdirilməsi işi sürətləndirilir. Digər kitabxanalarda da bu proseslər həyata keçirilməkdədir.

Bu gün regionlارımızda yaradılan Heydər Əliyev muzeylərinə əhali xüsusi maraq

göstərir. Bu muzeylərdə Ulu Öndərin həyat və fəaliyyətini əks etdirən eksponatlar genç nəslin tərbiyəsində əhəmiyyətli rol oynayır. Muzeylərimiz yenidən təmir olunur. Dövlət incəsənət Muzeyi, Nizami adına Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi, Tarix Muzeyi təməmələ yeni üslubda təmir olunub, istifadəyə verilib. Azərbaycanda yeni üslubda olan orijinal Xalça Muzeyi üçün bina inşa edilib. Özünəməxsus üslubda inşa edilən bu muzey orijinal memarlıq üslubuna görə diqqəti cəlb edir.

Azərbaycan Respublikasında aparılan məqsədyönlü xarici siyasetin uğurları mədəniyyətimizin təbliğinə de geniş imkanlar yaratmışdır. Beynəlxalq festivallarda, konfrans və seminarlarda Azərbaycan incəsənəti nümunələri nümayiş olunur, eləcə də, bələ tədbirlərdə incəsənət xadimləri iştirak edir, ölkəmizin mədəni nailiyyətlərinin dünyaya tanıdları. Amerikada, Kanadada, Rusiyada, Fransada, Avstriyada, Almaniyada, İranda, Çində, Yaponiyada, Misirdə, Qətərde, İordaniyada və digər ölkələrdə keçirilən Azərbaycan mədəniyyəti günləri davamlı xarakter almışdır.

Son illər Azərbaycan İslam Konfransı Təşkilatı ilə mədəni əməkdaşlığı da genişləndirilməkdədir. Azərbaycanda rəngarəng tədbirlər davam etdirilir. Bakıda təşkil edilən beynəlxalq konfrans, ayrı-ayrı tədbirlər islam həmərliyinə, mədəniyyətlərə dəyişmələri, ənənəvi elementlərinin təbliğində iştirak edir. Azərbaycanın mədəniyyətinin uğurlu nəticələrindən biri kimi yüksək qiymətləndirilir.

Azərbaycan Şərqlə Qərbin qoşlaşdırıcı yerləşdiyindən ölkənin mədəniyyəti hər iki tərəfin mədəniyyətinin elementlərini özündə birləşdirir. Ona görə də Azərbaycan mədəniyyətinin dünyada qəbul edilməsi, xüsusiilə, Şərqi və Qərbi ölkələrinin bizim mədəniyyət və incəsənətimizə maraq göstərməsi təsdiq edilir. Bu gün Azərbaycan mədəniyyəti dəyişmələri, yüksək sürətlə integrasiya etməkdədir. Dünyanın nüfuzlu beynəlxalq təşkilatları, eləcə də, ayrı-ayrı ölkələr Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənəti ilə yaxından maraqlanırlar.

Zümrüd BAYRAMOVA